

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijače velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopenjske petite vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Vznemirjajoče vesti.

Uže nekaj dnij letajo po dunajskih, peštanskih in praških novinah vesti, ki morejo vsacega avstrijskega Slovana vznemirjati, če imajo kolikaj resne podloge. Mi jih uže zaradi tega omenjamo, ker je pač značilno za Avstrijo, da se sploh morejo razširjati. Piše in pripoveduje se namreč, da bode zmagovatelj bosenskega turškega upora, osvoboditelj Sarajeva, slovanski general Filipović iz Bosne poklican zopet na svoje staro mesto v Prago nazaj, pa da dobi glavno poveljništvo v Bosni drug nemški general. „Neue Freie Presse“ prinaša včeraj (18.) iz Pešte telegram, ki se glasi: „V tukajšnjih dobro podučenihih krogih je misel razširjena, da se Filipović ne bode vrnil v Bosno, temuč, da ostane v Pragi. Njegovo odstranjenje iz Sarajeva je uže pred šestimi tedni skleneno bilo in mu je baje znano. Nij pa poklican iz Bosne zaradi vojaških, temuč zaradi političnih uzrokov. Glavni poveljnik je pohrvačenje sasedenih provincij preveč ostentativno delal, in trijalizem za svoj politični program objavil.“

Če se to uresniči, — potem bi Slovanje v Avstriji videli, da smo se v jednom velicem upanju prevarili. Tak preobrat v Bosni bil bi osodepoln, odprl bi mnoge oči, razpodil zadnji optimizem.

Mi ne moremo verovati, da bi naši višji krogi mogli dovoliti v take spletke. Zmagovalec vojskovodja je povsod, v vseh državah spoštovana, nedotakljiva oseba. Pri nas v Avstriji, kjer nimamo zlasti v novem času preveč zmagovalnih vojevodov, pri nas bi mogel biti malostna žrtev malostnih intrigantov, zaradi tega, ker je Slovan, in ne te groba kopati lastnej krvi, lastnemu rodu! Mi avstrijski Slovanje ne moremo še tega verovati! To so želje nemškutarških in magjarskih intrigantov.

Nij nam treba tajiti, da je mej nami majhena sicer, ali vendar nekoličina mislečih slovenskih mož, ki niso te misli, kakor smo mi, in kakor je drugo slovensko novinstvo, kakor je z nami vred tudi slovenska in hrvatska adresa do cesarja, — namreč: da je avstrijska okupacija Bosne koristna, in da se je zaradi njenih nasledkov moremo le veseliti. Jeden teh, vseskozi spoštovan rodoljub, in od početka našega izhajanja zvest naš podpornik, nam piše pred tednom: „Z vašo mislijo o bosenskem vprašanju se jaz za svojo osebo ne skladam, in sicer zato ne, ker se je ta okupacija s Slovanom protivnim namenom začela, in se bode tudi zvršila.“ — Drugi nam je pisal vprašanje, zakaj se tudi v tej reči ruskega in srbskega mišljenja ne držimo. In v zagrebškem

zboru je mala pa narodna opozicija tudi bila proti okupaciji.

Če smo kljubu vsemu temu vendar le dobro za avstrijske Slované pričakujoči, osvojenju Bosne prijazni, smo zato, ker iskreno menimo, da moramo Slovenci imeti avstrijsko-slovensko politiko, ne pa revolucionarne. In to lojalno politiko bode naš slovenski narod, nesrečno najbolj v zapad mej dva mogočna naroda v kot zagoden, imel tako dolgo, dokler mu upanje ne vzame se, da bode Avstrija Slovanom pravična. To upanje se ne pospešuje s tem, da so naši bratje in sinovi šli v Bosno „grob kopat“ našemu „Slavizmu“. —

Mi ne verujemo, da se koplje „grob“ tam doli. Če pa se koplje, ne bode padel „Slavizem“ vanj, nego vse nekdo drug pade v ta grob.

Mi ne verujemo še, da bi bili protislovanski vplivi uže res izintrigirali Slovana Filipoviča iz slovanske Bosne ven, ker še nij tega noben vladen list potrdil, še je on sam v Sarajevu. Pa, ko bi se kaj takega tudi zgodilo, na kar morda nemški in magjarski intrigantje dejansko delajo — potem bomo pač tudi mi neko dobro upanje izgubili, a nikdar ne upanja v Slovanstvo! Za zdaj pa smemo še zaupati v modrost svitile krone, ki je nad strankami in strastmi.

Deželni zbor kranjski.

(XI. seja, 12. oktobra.)

(Dalje.)

Za novo šolsko postavo govori potem baron Apfaltrern. On posebno odbija pomisleke župana ljubljanskega Laschana, da se bode mestu Ljubljani s tem škodovalo, če se bo vzela mu pravica, katero je mestu dala narodna večina deželnega zbora, da sme samo imenovati svoje učitelje; to ne bode na kvar avtonomiji mesta, kajti zastopnik mesta v deželnem šolskem svetu bode imel priliko, varovati mestne interese v deželnem šolskem svetu. Narodna stranka, ki je imela večino, se je nekda našim svetom, katere smo prinašali v zbor, posmehovala, tudi denes se nam posmehuje, ali denes tega treba nij. Kolo časa je okroglo, in se suče. Morebiti bode narodna stranka zadobila kmalu zopet večino v tem zboru, takrat pa se ne bode več smijala, kajti videla bode, da smo tudi mi interese dežele, kar se šolstva tiče, dobro zavarovali. (Narodni poslanci se smejejo.)

Baron Apfaltrern nadalje jako ostro govori proti vladi, in jej žuga, ako bi ona ne potrdila denes obravnavanega postavnega načrta; končno pa vendar prizna, da je postava, kakor vsako človeško delo, res pomanjkljiva, da pa bode šolstvo kolikor toliko zboljšala, in je dovedla do tega, da bode širilo omiko, in

po omiki pripravilo zarod naroda za to, da bode razumel in znal uživati svobodo.

Proti postavi govori poslanec Klun. Njegov govor je trajal pol drugo uro. Rekel je mej družim:

Uže staro je natolcevanje nam nasprotnne stranke, ki ima denes večino v tem zboru, da smo mi narodni Slovenci šoli neprijazni, ali celo sovražni. To jako premlačeno dober-kup frazo je bil vitez Vesteneck tudi vrnil v prvotni načrt motivnega poročila šolskega odseka, in še le, ko so narodni poslanci šolskega odseka proti temu odločno protestirali, bil je iz poročila odstranjen. Gotovo se najbolj denes kaže puhlost te fraze, ko vidite, da se nas toliko glasi zoper načrt te šolske postave, kajti ko bi nam v istini bilo vse jednako, kaj sklenete o tem predmetu, molčali bi. Može naše stranke, sosebno prečastita duhovščina so uže delali, in mnogo storili za šolstvo v času, ko nij bilo o vaši stranki ni duha ne sluha za to. Saj vam je šola deveta briga; ves ta humbug, katerega uganjate s šolstvom, kaže, da vam je za šolo malo mar, ampak le za gospodstvo; to kaže današnja obravnava, to je razvidno iz vaše postave same; razumljivo se glasi, kaj je vaš namen, in kaj hočete po tej postavi doseči.

Kar iz rokava je vitez Vesteneck iztresel predloženi postavni načrt. Nij se hotelo ozirati na to, da so narodni slovenski poslanci šolskega odseka zahtevali, naj bi se zaslišali dotični faktorji, namreč deželni šolski svet in deželni odbor, ne da bi bilo zastopano tudi škofijstvo.

Zadostilo je gospodom one strani samo to, da je bila vlada po dveh zastopnikih v odboru zastopana, kajti šlo jej je samo zato, da se kakor hitro mogoče prinese pred zbor postavni načrt, katerega je izdelal vitez Vesteneck. Nad 20 ur je odsek obravnaval o načrtu te postave. Koliko so narodni udje odseka dokazovali in pravili, da je pomankljiv, a vse je bilo bob v steno, gospodje večine so sklenili.

Gospod zastopnik vlade se je denes početkom obravnave tudi izrazil, da bi bilo treba, da se postava bolj natanko pregleda po merodajnih faktorjih; prav to so naglaševali narodni slovenski poslanci v šolskem odseku. Tudi narodna stranka ne taji, da ima denes veljavna šolska postava mnogo pomankljivostij, in da je tudi ona v tej zadevi z mnenjem vladnega zastopnika sporazumljena, da jo je treba popraviti.

Treba pa je popraviti še mnogo družih stvari v šolskih zadevah, bolj nego te, katere se nam kot tako nujne denes naglašajo. Glejte rajše, da se ne bode mladina v šolah z učenjem preobkladala s tem, da se sili učiti mnogo nepotrebnih stvari, a se ne nauči najpo-

trebnejših, gledimo, da ne bode vspeh tak, k kor je bil lansko leto v ljubljanskih ljudskih šolah, ko je skoraj pol vseh učencev, kateri so zapustili ljudsko šolo, zapustili jo s slabim vspehom. Skrbite rajše za to, da se bodo učencem v ljudskih šolah razlagale stvari, katere imajo um in srce bistrili, ne pa da se godé reči, kakor da je nek učitelj, ki mej stranko nemškutarskih učiteljev v Ljubljani zvonec nosi, razlagal v četrtem razredu ljudske šole Darwinovo teorijo. Premišlujte rajše, koliko časa potraja naša šolska mladina s tem, da si nepotrebnih predmetov v glavo ubija, mesto da bi se učila tega, kar jej je za praktično življenje potrebno, dobro čitati, pisati in računati.

Nij še tako dolgo tega, kar je bil ministerski predsednik knez Auersperg prišel v neko ljudsko šolo, da bi se o napredku učencev prepričal. Učitelj, da bi se po novejši sistemi odlikoval, izpraševal je učence iz zemljepisja in natoroznanstva, in odgovarjali so otroci dovoljno. Ali ko je ministerski predsednik zahteval, naj pokažejo učenci, koliko so se naučili brati, pisati in računati, niso skoro ničesa znali. S tako šolo, kakor je zdaj, uničuje se mladina na duhu in na telesu, in ko vzraste, nij v nikakoršnji stroki koristna javnej družbi.

Kaj pa so potem od vas toliko naglašane koristne premembe te šolske postave?

Druzega nič, kakor da hočete uničiti pravice občine, cerkve in učiteljev. Deželi in občini ste pustili vse dolžnosti in bremena in vse stroške, ki jih nalagajo novejši šolske postave, vzeti pa jim hočete vse pravice, kolikor jih je do šole še ljudstvo imelo.

Ko so se nove šolske postave na Kranjskem uvedle, tolažili ste občine s tem, da bodo imele poleg mnogih stroškov za šole tudi mnogo avtonomnih pravic. Zdaj pa jim hočete vzeti še to malo pravic, kar so jih imeli za svoj denar, katerega bodo mogli rabiti za to, da boste zidali šolske palače. Toliko se toži, da gledajo krajni šolski sveti mnogo na to, ali znajo učitelji orglati ali ne. Kdo pa je kriv temu, da se mora zaradi tega delati razlika? Nikdo drugi, kot c. kr. vlada sama, ki je po modernem stilu kar naenkrat odpravila učenje orgljanja iz učiteljskih pripravnišči. Naj pa zdaj ona za to skrbi, da se bode ta, le po njej prouzročena nepotrebna razlika zopet poravnala.

Občine, to je krajni šolski sveti pa so strogo gledali tudi zmirom na to, da se je ljudski učitelj tako vladal tudi v javnem življenju, kakor to zahteva njegov stan, in ostro so pazile, da se nij niti mladina niti prebivalstvo po neotesanem obnašanju učiteljevem pohujšavalo. Kako pa so se temu nasproti vladale današnje šolske oblasti? Učitelja, kateri je v javnih listih priobčil svoje zaljubljene čenče, in zopet drugoga, ki je po noči z vaškimi fantini se pretepaval, varovala je nam nasprotna stranka z vsemi močmi pri odločilnih šolskih oblasteh, in nij se jima zgodilo ničesa samo zato, ker spadata k nemški stranki. Pa ne samo to, nego jeden teh učiteljev uživa pri nam nasprotni stranki največje zaupanje in visoki gospodje nam nasprotni stranke so ga demonstrativno obiskavali in ga celo kot uzor učitelja priporočali. (Dalje prih.)

Deželni zbor štajerski.

V desetaj seji deželnega zbora štajerskega je poročal poslanec Žolgar o poročilu šol-

skega odseka o zadevi spremenjenja realnega gimnazija v Ptuj v čist in pravi gimnazij. Realni gimnaziji se niso za dobre izkazali, zato jih pa vlada ali popolnem odpravlja, ali pa preustroja v čiste gimnazije. Tudi deželni odbor je za to, da bi se ptujski realni gimnazij v čist gimnazij preustrojil, ali on hoče, da bi se risanje kot obligaten predmet pridržal. Zarad tega nastali sti v odseku dve mnenji. Večina je za to, da naj se v pravem gimnaziju ptujskem risanje obligatno poučuje, a manjšina je dejala, da naj se risanje pridržijo kot neobligaten predmet, ker ptujski gimnazij obiskavajo večjim delom taki učenci, ki še ne znado dosti nemščine, katera je tam kot učni jezik; da se ga pa morejo naučiti, morajo imeti več časa, ako hočejo z vspehom študirati, kar velja posebno o ne jako nadarjenih dijakih. Nadalje pa risanje tudi nij toliko važno, da bi se ga ne moglo pogrešati. Koncem bila bi pa mej učnim načrtom sosednjih gimnazijev v Celju in Mariboru in onim v Ptuj velika razlika, ker na gimnazijih v Celju in Mariboru se risanje ne poučuje kot obligatni predmet. To bi pa gotovo napredek ptujskega gimnazija ne pospeševalo, posebno zato, ker občinstvo splošno trdi, da so učenci srednjih šol preobloženi.

Deželni predsednik pravi potem, da so vsi realni gimnaziji, ako so se preustrojili v čiste gimnazije, prihranili risanje za obligatni predmet. On konstatira, da poroča poslanec Žolgar v imenu manjine, h katerej pripadata poročevalec in poslanec Karlon, mej tem ko večina še svojega poročevalca nema.

Deželnemu odboru se naroča, naj dela na to, da se ptujski gimnazij preustroji v čist gimnazij.

Poslanec Žolgar na dalje poroča o peticijah mestne občine in okrajnega zastopa ptujskega za dopolnjenje realnega gimnazija ptujskega. Šolski odsek tedaj predlaga, da naj deželni odbor z vlado zopet prične obravnavo, da se bode dosegla kakšna svota za dopolnjenje ptujskega gimnazija, ter naj ob svojem času o vspehih poroča.

Poslanec dr. Schreiner pravi, da za ta predlog nij še pravi čas, ker tudi potem, ako bi vlada par tisoč goldinarjev dovolila, bi dežela ne mogla potrebnih stroškov dati.

Poslanec Herman poudarja, da ima ptujski gimnazij največ učencev mimo družih gimnazijev štajerske; a ta gimnazij je pokvarjeno delo in vlada bode morala pomagati. On se čudi, da se materijalno stanje le tačas poudarja, ako se obravnava o pospeševanju kulturnih in materijalnih interesov spodnjega štajerja.

Obravnavalo se je potem o predlogu Karlona, naj bi dolžnost otroke v šolo pošiljati ne trajala osem let, nego šest. O tej stvari je oistro govoril župnik dr. Schalhammer, ter je navedel v dokaz, da nij treba dece osem let pošiljati v šolo izrek bivšega ministerskega predsednika Auersperga, ki je dejal, da so v ljudski šoli najvažnejši predmeti: čitanje, pisanje in računanje, — vse drugo je odveč.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 19. oktobra.

V češkem deželnem zboru se je 18. t. m. mali čudež zgodil. Nemški poslanci so bili izredno jedenkrat Čehom toliko pravični, da so Riegrov nasvet, naj se prenaredi volilni red, izročili deželnemu odboru v izdelavanje, a ne precej pod klop vrgli ga, kakor sicer.

Pač pa so šli preko Riegrove adrese na dnevni red. Nemški poslanec Russ je baje spravljalno govoril.

Vojnički *dunajski* list „Vedette“ se čudi, da je zdaj demobilizacija sklenena, ko se kaže namen porte sandžak Novi Pazar s silo braniti.

Dne 16. t. m. je bil v Pešti veliki skupni *ministerski* svet pod predsedstvom cesarjevim. Kaj se je posvetovalo, nij gotovo znano. Pravijo, da samo o proračunu.

Hrvatski sabor je odgoden. Prej pa je volil poslanca v peštanski zbor in zastopnike v regnikolarno deputacijo, katera ima z enakim odborom ogerskim ponoviti nagodbo Hrvatske z Ogersko, o katerej, to se ve, da bi bilo najboljšo, da se kar raztrga. Voljeni so: V gornjo zbornico: Pejačević Lan. grof. Zmajić Bart. baron. — V dolnjo zbornico: Antolek-Orešek Drag., Bedeković Koloman, Beruta Josip, Cernadak Giuro, Dr. Derenčin Marijan, Gjurgjević Vaso, Horvath Petar, Jakić Anton, Dr. Jordan Anton, Katkić Ignjat, Kotur Vaso, Krestić Niko'a, Kukuljević Ivan, Kušević Svetozar, Dr. Lončarić Marko, Mihailović Drag., Miškatić Josip, Mrazović Matija, Ožegović Ljud. baron, Pejačević Adolf grof, Reizer Franjo, Rubido Zichy Radoslav, Sladović Matija, Seitz Vinko, Dr. Šram Lavoslav, Stražimir Drag., Steković Jovan, Dr. Subotić Jovan, Türk Fr., Dr. Vidrić Lovro, Dr. Vušić Jos., Volkfy Janko grof, Živković Jovan, Zindl Ante. — A v regnikolarno deputacijo so voljeni: Horvath Peter, Jakić Anton, Krestić Nikola, Kušević Svetozar, Mrazović Matija, Mihailović Dragotin, Miškatić Josip, Subotić Jovan, dr. Šram Lavoslav, dr. Vojnović Konstatin, dr. Zmajić Bartol baron.

Vnanje države.

Grof *Beust*, ki je bil dozda poslanik v Londonu, prestavljen je za avstrijskega poslanika v Pariz, in grof Karolyi pride na njegovo mesto. Berlinski listi s tem niso zadovoljni, bojé se, da bode Beust v Parizu intrigiral zoper Nemčijo. Torej tudi prijateljstvo Nemčije in Avstrije v tem peša, kar je za Slovane le prav.

Porta poskuša baje zdaj z *Grecijo* kako poravnati se, to je, kolikor najmenj mogoče dati. Hobart-paša posreduje v Atenah, pa dozda neuspešno.

Tudi „Pol. Corr.“ poroča 18. t. m. iz Aten: Diplomacija se močno trudi, da bi se doseglo mej Grško in Turčijo kako sporazumljenje. —

Iz *Carigrada* se javlja, da je bil 16. t. m. izvoljen za grškega ekumenskega patrijarha Rusom sovražni metropolit solunski Joahim. Denes bodo grški popje pač le malo vpliva imeli glede Rusije, njih blagoslov bode tako neškodljiv, kakor njih kletev brezkoristna.

Sultan je pisal emiru afganistanskemu, in ga pozval, naj kot muselman pogodi se z Angleži. — Menda bode tudi Afganistanec zvedel, da so to pismo Angleži naročili, če ne diktirali.

Angleški minister notranjih zadev, Cross, je v Southportu govoril o orijentalnih zadevah, in naglašal, da se je moralo uže prej pričakovati, da bodo nastale težavnosti zoper precejšnje dovršenje določil berlinskega kongresa. Angleška vlada je pripravljena pomagati, da se bode to izvršilo, kar je bilo v Berlinu podpisano. — Anglija ne bode mirovala, dokler svoje naloge, v turški Aziji red v upravi narediti, ne izpolni. Najvažnejše vprašanje za Anglijo pa da je, da bode vpljiv, moč in nadvlada Anglije v Aziji proti Afganistanu brez dvombe.

Dopisi.

Iz Novega mesta 18. okt. [Izv. dopis.] Ravno včeraj se je v tukajšnji okolici v Ločni, nekaj prav zanimivega zgodilo. Kakor znano, je spomladi iz ljubljanskega grada nek zločinec po imenu Vidmar ubegnil, in se je potem po Kranjskem klatil. Pravijo neki, da je bil na semnji v Kranji, in da je najboljše vole kupaval, drugi pa pravijo, da je

v Metliki konja ukradel, in da ga je skozi Novomesto gnal po noči. Zadnje dni tega tedna je bil pa v Ločni pri nekem oštirju, ki ga je imel v kletu skritega. Predvčeranjem je vendar to reč izvedel nek kmet, ter sodniji naznanil, katera je poslala precej žandarje tja, in nekaj biričev. Ko so šli naprej po cesti, in do hiše prišli, zapazi ga jeden birič, ko je po vrtu šel. Začetkoma se je obrnil nazaj, ko pa birič reče: „stoj!“ začne popolnem teči, ko je še prej na žandarja strelil, kojega vendar nij zadel. Nato pa ta strelil, in ga tako vrlo zadene, da mu je krogla skozi trebuh ven prišla, in da je precej na tla padel. Zadnje besede nek so bile: „Zdaj ste me pa dobili.“ Pripeljali so ga potem v Novomesto, in ga bodo na tukajšnjem pokopališču pokopali.

V soboto se je pa tu neki hlapec iz grada Hmelnika povozil. On je bil preveč predrzen, da je zapeljal v prav ozko ulico, in pri tem je še pijan bil. Ravno na oglu pade iz voza, in pade tako nesrečno pod voz, da mu je zadnje kolo ravno čez glavo šlo. Prenesli so ga potem v bolnico.

Dne 29. septembra so pripeljali nove zvonove v Šmihel. Vsi so bili ovenčani z vencii, in povsod je zvonilo, v kapitelskeji, frančiškanskeji cerkvi, in v Šmihelu s starimi zvonovi. Pojejo prav lepo, in so tudi lepo vbrani.

Z Vrhniške 16. okt. [Izviren dopis.] Ker so se uže več časa po mestih, trgih in vaseh naše monarhije, posebno v naši slovenskeji deželi nabirali prostovoljni darovi v blagodejni namen naših avstrijskih rezervistov, junaških mož in mladeničev, krvavečih za ono nesrečno, našemu cesarstvu na novo pridobljeno deželo — Bosno — udeležila so se tudi na Vrhnikih in v družih vrhniških vaseh usmiljena patrijotična srca tega blagodejnega dela.

V ta namen se je tukaj začasno osnovala družba čestitih dam, ki ima nalogo nabirati prostovoljne darove za ranjene vojake in družine njih, n. pr. po Bistri gospi Galetova, po Viru gospi Kotnikova, po Mirkah gospi Furlanova, na Hribu gospi Javornikova, po Vrhniku gospi Golobova, gospi Majarjeva, g. vdova Lenarčičeva in gospici: Jelovšekova in Hartmanova, — kar blaži in povzdiguje omenjene dame. —

Prihodnjo nedeljo t. j. 20. t. m. napravijo ravno imenovane dame veselico s plesom in tombolo v g. Kotnikoveji dvorani na Vrhniku v korist krvavečim avstrijskim vojnikom, ter vabimo k tej veselici vse rodoljube in patrijote z vrhniškega, kakor tudi iz drugega kraja. —

Da bi se te veselice v obilnem številu udeležili pravi patrijoti in rodoljubi, ki bi s tem pokazali usmiljena srca, sočutje in bratovsko ljubezen do avstrijskih posebno kranjsko-slovenskih vojnikov v Bosni, razmesarjenih pod turškim krvoločnim mečem za razširjenje naše slavne monarhije in naše slovenske domovine — želi omenjenih dam začasni odbor.

Iz Trsta 17. oktobra. [Izviren dopis.] Tabor, katerega bode slovensko politično društvo „Edinost“ v nedeljo 27. t. m. osnovalo v Dolini poleg Trsta, obeta biti sijajen. Uže se delajo priprave, temveč, ker je tako malo časa. V Dolini se je uže ustanovil poseben odbor z raznimi odseki, pod marljivim vodstvom g. dekana J. Jana, kaplana Mikuša in učitelja Bunca. Odbor društva „Edinost“ bode praznoval na dan tabora svoj vltaz v tužno Istro, kjer ga čaka neizmerno posla in dela.

Mična vas Dolina poleg Trsta je to, kar so vrata, skozi katere si podajajo Slovenci in Hrvatje roke. Od tam šlo se bode dalje na jug. Bog daj srečo junaško! Upamo celo iz Kranjskega gostov. Najbližje je iti v Trst po železnici, ker od Divače ali Sežane nij ugodnega pota. Vsi brzojavi za tabor naj se naravnost v Trst pošljejo. Odbor bo uže imel pri brzojavnem uradu svojega poslanega, ki bode brzojave zadnji čas do 1. ure popoldne 27. t. m. sprejemal. Pevski zbori tržaške okolice, kakih 150 pevcev, bodo peli. Priporočano naj bode posebno po Istri vsem župnikom, da svoje ljudi opozorujejo na naš slovenski tabor, in da obilo ljudij od vseh krajev pride.

Ranjeni in bolni vojaki od dne do dne še dohajajo s parniki v Trst. — Tudi se vkrcava na stotine voz in voznikov s parom konj iz vseh krajev Avstrije, ki gredo v Hercegovino. — Isto tako je obilo rokodelcev odšlo tja.

Predsinoči je zopet počila italijanska petarda pred bivšo policijsko vojašnico.

Kako je v vojaškeji bolnici ogenj nastal, to se še zdaj ne more konstatirati. Čudno je, da je ob istem dnevu v Gradcu, Trstu in Soljetu pogorelo vojaško poslopje. V tržaškeji bolnici znaša škoda na tisoče.

Kranjski slovenski poslanci so obudili tudi pri naših Lahih veliko pozornost, ker so se tako moževsko potezali za pravice svojega naroda, in trgali krinke raz nemčurskih obrazov. Vsaka beseda v braz nemčurjev, ki imajo kot podplat debelo kožo, nahaja odmev pri našem narodu, in celo pri teh nasprotnikih. Kranjski poslanci naj služijo za uzor vsem drugim Slovincem, pošteno, z odprto čelado in brez gnjilih ozirov bijejo boj za narodno pravico!

V nedeljo se je govorilo pri nas, da pridejo slovenski okoličani v Trst. Uže sam strah je zadostoval, da so bile nekatere laške kavarne prazne, prava lahonska gnezda. Na vseh glasovih pa nij bilo nič resnice. Lehko pa se tudi izprevidi, kakov faktor smo Slovenci v Trstu in v okolici. Le z nekoliko moralno podporo držali bi vse laške pustolovce v brzdah. Zavratni italijanski junaki se z mokro cunjo v dir poženo.

Domače stvari.

— (Poslanec Herman) je v štajerskem deželnem zboru 17. oktobra govoril o slabem denarnem stanju v deželi, in željo izrekel, naj se na višjem mestu prosi, da se vladni sistem izpremeni v federativnem smislu. Ta govor priobčimo kasneje po stenografskem zapisniku.

— (Rojanska čitalnica) imela bode v nedeljo 20. t. m. besedo, na splošno zahtevanje ponavljala se bode igra „Ženska borba“. Dvogovor, petje in društvena zabava. Začetek ob 6. uri zvečer. Vstopnina za neude 30 kr.

— (Vojaško odlikovanje.) Od peškega polka fzm. barona Kuhna br. 17. so dobili za boj pri Rogelji srebrno medaljo za hrabrost I. reda: korporal jednoletni prostovoljec Friedrich Fölsing in vojak Karlo knez Jablanovsky; srebrno medaljo za hrabrost II. reda: oficirski namestnik Franjo Schweiger, naredniki: Anton Gorše in Franjo Detelja, vodnik Franjo Mihič, korporal Ivan Zalasnik, frajtar Franjo Prijatelj, Franjo Sušnik in vojaki Franjo Rojec, Fr. Jaklič, Jos. Mlakar in Ivan Zekol. — Za boje pri Jajci. Srebrno medaljo za hrabrost I. reda: oficirski namestnik August Glovacki in vodnik Josip Kramar; srebrno me-

daljo za hrabrost II. reda: narednik Jurij Kostnar, vodniki Ivan Malnerič, Jakob Senčar, Jakob Župan, Franjo Likosar in Mihael Remžigar, korporal Ivan Pavlišić in vojaki: Josip Hudnik, Anton Segati in Josip Hribar. — Zlato medaljo: Josip Hoge in Jakob Skodlar. Srebrno madaljo za hrabrost I. reda: narednik Franjo Košmel, vodnik Ivan Zurl, Franjo Eisenzopf, Ivan Sužar, Martin Hrovat in Franjo Japelj; srebrno medaljo za hrabrost II. reda: Vodniki Martin Sdravič, Franjo Stakul, Ivan Zenko in Ivan Pichler, vodnik Ivan Partelj, korporal Hajnrih Jakovac, frajtar Tomaž Knol in vojaki: Josip Pregel, Fr. Erjavšek, Franjo Peternel, Josip Markič, Josip Štalcar, Ivan Bergant, Anton Antončič in bataljonski trobač Ilija Pavločič.

Vprašanje?

Ali je še društvo za varstvo živalij ali ne, — če ne, kje je premoženje tega društva shranjeno, koliko ga je, in zakaj se ne porabi za dobrodelne namene?

Več udov.

Anfrage?

Besteht noch der Thierschutzverein oder nicht, — wenn nicht, wo ist das Vermögen desselben aufbewahrt, wie hoch beläuft es sich, und warum wird es nicht zu wohltätigen Zwecken verwendet?

(357)

Mehrere Mitglieder.

G. PICCOLI,

lekar v Ljubljani, na dunajskeji cesti „pri angelju“,

priporoča:

1. Tr. Rh. Comp. sploh imenovana

Franc-ova esenca,

izvrstno pomaga zoper vse notranje bolezni v želodcu, pri telesnih zaprtijah, hemoroidih itd. Ta tinktura se vsakeji družini najgorkeje priporoča, ker je uže veliko tisoč ljudem k zdravju pripomogla. Steklenica

s podukom o rabi vred velja 10 kr.

2. Dr. Mora-ovo zdravilo zoper mrzlico pomaga pri tej bolezni neizmotljivo, steklenica velja 80 kr.

3. Malinčni sok (Himbeerabguss) iz domačih, gorskih malin, v steklenicah, ki drže 1 kilo — po 80 kr. — Temu, ki več kupi, še ceneje.

4. Anaterinina ustna voda, steklenica velja 60 kr., in zobni prah, škatljica po 40 kr.

5. Prah za pokončanje bolh, ščurkov in drugega mrčesa iz pravih dalmatinskih rož, paket po 10 kr.

6. Homeopatična apoteka, popolnem uredjena po prof. Haagerju.

1 steklenica jagodic velja 10 kr.

1 steklenica tinkture velja 20 kr.

Vsako zdravilo se natanko po naročilu pripravi v zahtevaneji stopni močno.

7. Dorsch — ribje olje, se rabi zoper škrofelje, škrofelnačne kóstne bolezni, sušico, kašelj i. t. d., steklenica velja 60 kr., z železodjutom 1 gld.

Gospod G. Piccoli, lekarničar v Ljubljani.

Kašelj in teška sapa sta me hudo nadlegovala, zato sem po zdravnikovem nasvetu tri mesece zavžival Vaše Dorschevo ribje olje z železodjutom. — Uže po zavžitji nekoliko steklenic sem čutil veliko olajšanje, — zdaj pa se imam samo izvrstnej zdravilnej moči tega olja zahvaliti, da sem kašelj čisto odpravil, in svoje zdravje zopet zadobil. Zato morem to zdravilo očitno najgorkeje priporočiti.

V Ljubljani, dne 9. septembra 1878.

Janez Kilar, trnovski kaplan.

Pismena naročila z naslovom: G. Piccoli, lekarna v Ljubljani, se točno izvršujejo proti poštnemu povzetju. (337—7)

Dunajska borza 19. oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	61 gld.	05	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	62	75	"
Zlata renta . . .	71	75	"
1860 drž. posojilo . . .	111	25	"

Akcije narodne banke . . .	788	"	"
Kreditne akcije . . .	226	"	"
London . . .	117	"	45
Napol . . .	9	"	41
C. kr. cekini . . .	5	"	60
Srebro . . .	100	"	"
Državne marke . . .	58	"	10

Javna zahvala.

Požarno zavarovalno društvo „Assien-razione Generali“ v Trstu je darovalo požarne straži na Viču za uspešno pomoč pri ognji g. Golobovega mлина na Glincah 100 gld., za kateri dar izreka najtoplejše zahvalo

Andrej Knez,
načelnik in župan.

(354)

Tretja dražba.

Iz konkursne mase ranjega gospoda **J. N. Spitzzy** mlajšega se bodo prodali, tudi pod sodno ceno, sledeče posestvi:

a) **Dne 25. oktobra t. l.** dopoldne ob 11. uri posestvo urb. št. 6, pod Hrastovcem (Gutenhaag), namreč hiša, k št. 40 v št. lenartskem trgu, blizu postaje „Pesnice“ na južni železnici, v kateri hiši se nahajajo: c. k. okrajna sodnica, c. k. davkarija, kupčija z mešanim blagom, krčma itd., in zemljišča z vrten, vse cenjeno na 63.050 gld.

b) **Dne 24. oktobra t. l.** dopoldne ob 11. uri kmetija urb. št. 588 pod mariborskim gradom, namreč več ko 34 orolov zemlje, in poslopja v občini Partin blizu št. Lenarta; cenjeno na 6390 gld. Bolj natančno poročila oskrbnik

(344—2)

Dr. Sernec v Mariboru.

Slaba in škodljiva ponarejanja anaterinane ustne vode vzbujajo v zdravniških krogih nezaupanje, kar svedoči sledeče pismo: (185—2)

Gospodu dr. J. G. Popp-u,
c. kr. dvorni zobni zdravnik

na Dunaji, mesto, Bognergasse št. 2.
Szendrő.

Vaše blagorodje!

Uže več let rabim Vašo slavno znano anaterinino ustno vodo z najboljšim vspehom, a pogostoma se ponareja in pokvarja, tako, da sem sklenil, da bi pravo robo dobil, naravnost do Vašega blagorodja se obrniti s prošnjo, mi proti poštnem povzetju 4 sklenice anaterinane ustne vode in 3 skatljice ustnega prahu poslati.

Svojo prošnjo še jedenkrat ponavljam, ostane največjim števanjem udani

Dr. Lud. pl. Michwetz, kr. okrajni zdravnik.
Zaloge imajo v Ljubljani, vse lekarne kakor tudi gg. *Ant. Krisper, Ed. Mahr, J. Karinger, F. M. Schmitt, V. Petričič, L. Pirker, P. Lassnik, Terjek in Nekrep; v Postojni: J. Kupferschmidt; v Škofjeji Loki: C. Fabiani; v Kočevju: J. Braune; na Krškem: F. Böhmec; v Idriji: J. Warta; v Kranji: K. Sarnik; v Litiji: Mählwenzel, lekar; v Metliki: Matterjevi nasledniki; v Novem mestu: D. Rizzoli in J. Bergmann; v Radovljici: A. Roblek; v Kamniku: J. Macnik; v Črnomlju: J. Blazek; v Vipavi: A. Deperis.*

Štev. 15509.

(341—3)

Razglas.

Mestni mlin v Kolezji

se od 1. novembra t. l. naprej v najem odda. Pismene kakor tudi ustmene ponudbe se do **25. t. m.** sprejemajo.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 11. oktobra 1878.

Izurjen, nemškega in slovenskega jezika popolnem zmožen

koncipijent

ali dovršeni pravnik, dobi takoj službo pri advokatu

Dr. Gvidon Srebre,
v Brežicah (Rann).

(351—2)

Umeteljne

zobe in zobovja

vpostavljam po najnovejši metodi brez odstranitve starih korenin in brez vseh muk.

Popolnem nemučne zobovne operacije izvršujem uporabljajoč prav prijetno delujoči **razveselilni gaz** (dušikov oksidjane).

(346—2)

A. Paichel,

zobovni zdravnik,
stanuje ob Hradeckega mostu 1. nadstropje.

Tuji.

18. oktobra:

Pri **Stonu:** Helm iz Dunaja. — Liebscher iz Gradca. — Grosslercher, Ladstätter iz Domžal. — Köhler iz Kamnika. — Griltsch iz Rajhenberga. — Haring iz Črnomlja.

Pri **Mailéu:** Weiss iz Dunaja. — Huliva iz Gradca. — Lederer iz Dunaja. — Donat iz Prage. — Scharf, Folgers iz Dunaja.

Priporočilo.

Podpisani naznanja najuljudnejše, da je bil na svetovni razstavi v Parizu, ter more zdaj izdelovati

obleke za gospode

po najnovejši noši, elegantno in prav po ceni. Svojim čestitim p. n. naročnikom za njih zaupanje zahvaljujoč se, prosil se zagotovilom realne in ročne postrežbe še na dalje za blagovoljna mnogoštevna naročila.

Franjo Železnikar
v Ljubljani.

(323—3)

M. Neumannova velika zaloga narejene obleke.

Za gospode:

Suknene zimske suknje . . .	gl. 16
Sukneni menčikovi . . .	20
Menčikovi iz lodna . . .	14
Moderna obleka . . .	22
Črna obleka . . .	25
Jesenske površnje suknje . . .	12
Lovske suknjice iz lodna . . .	7
Suknene hlače . . .	7
Ponočne suknje . . .	10
Reithofferjev dežni plašč . . .	9

Za dečke:

Suknen menčikov . . .	gl. 10
Suknene obleke . . .	12
Črne obleke . . .	16
Lovske suknjice od lodna . . .	4
Zimske suknene hlače . . .	4

Za otroke

od 2 do 8 let:	
Obleke iz klobučine brez hlače . . .	gl. 3-50
Lovske obleke s hlačami . . .	4-50
Suknena obleka s hlačami . . .	6-
Površnje suknje . . .	7-

Za gospé

najnovejši paletoti z Dunaja:

Suknje po obliki za gospode od palmerstona . . .	od gl. 6 do gl. 24
Suknje po obliki za gospode, ratinaste ali šopkinaste . . .	" " 10 " " 20
Suknje po obliki za gospode, iz sukna stisnena . . .	" " 14 " " 38
iz vravnane preje . . .	" " 9 " " 22
Moderni dežni plašč od sukna . . .	" " 8 " " 18
Elegantne ponočne suknje od klobučine . . .	" " 8 " " 18

priporočā

M. Neumann,

v Ljubljani, slonove ulice št. 11.

Izvanjska naročila se s povzetjem natanko izvršujó, in ono, kar se ne dopade, brez ovire zamenj. (335—2)

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Zaloga hišne oprave, na bregu št. 10.

Podpisani priporočuje p. n. občinstvu svojo veliko zalogo uže **dovršene hišne oprave**, bogato ozaljšano ali navadno, politirano ali lakirano; potem stole iz trstja, narejene zimnice, žimo vsake vrste, vse to po prav **niskej ceni**. Na zahtevanje delajo se tudi garniture, in vse vrste dela, spadajoča v priročje **tapeciarstva**.

Izvanjska naročila se točno in cenó izvršujejo. Nadalje se podpisani priporočā tudi za izvrševanje raznega

mizarskega dela,

ter prevzame tudi vsa **stavbena mizarska dela**.

Množih naročil nadeja se s spoštovanjem

Ludvik Widmayer,

mizar in trgovec s hišno opravo,
na bregu št. 10.

(336—2)

Bergerjevo medicinično milo iz smole (Theerseife),

priporočeno po medic. strokovnjakih, rabi se na **Avstro-Ogerskem, Francoskem, Nemškem, Holandskem, v Švici in na Rumunskem** itd. uže 10 let s sijajnim vspehom zoper

izpuščaje na životu vsake vrste,

kakor zoper vsako nečistost na polti,

osobito zoper hraste, kroničen in luskinasti lišaj, nalezljivo hrasto, tolstni tok, zoper prhljaj na glavi in bradi, pege, žoltine, rudeč nos, ozebljino, potenje nog, in zoper vse zunanje otročje bolezni na glavi. Vrh tega se še vsakemu priporočā kot polt čistilo sredstvo za umivanje.

Cena jednega kosa z navodom kako se rabi 35 kr.

Bergerjevo milo iz smole ima 40% koncent. smole iz lesa, je skrbno narejena ter se stvarno od vsega drugega mila iz smole, ki se v trgovini nahaja, razlikuje.

Da se prekanjenju izogne,

zahteva naj se v lekarnah določno

Bergerjevo milo
iz smole,

ter naj se pazi na **zeleni** **zavitek** in tukaj ponatisneno **varstveno** **marko**.

Jedini zastopnik za domače in tuje dežele:

lekarnar **G. Hell v Opavu.**

Glavna zaloga za Ljubljano v lekarnah **J. Svoboda** in **G. Piccoli**; potem v lekarnah v Idriji, Novem mestu, Radovljici in Kamniku. (317—2)

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.